

**ONTWERP VAN BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
MET BETREKKING TOT DE DUURZAME WIJKCONTRACTEN**

ADVIES VAN DE GEWESTELIJKE ONTWIKKELINGSCOMMISSIE

28 april 2016

Gelet op de vraag om advies van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, over het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, ontvangen op 19 april 2016;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 maart 2010 betreffende de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie;

De Commissie is op 26 en 28 april 2016 samengekomen.

Na de vertegenwoordiger van het kabinet van minister-president Rudi Vervoort gehoord te hebben,

brengt de Commissie op 28 april 2016 volgend advies uit:

Voorwoord

1.

De Commissie herinnert eraan dat de ordonnantie houdende de organisatie van de stadsvernieuwing drie categorieën van interventies voorziet: de duurzame wijkcontracten (DWC's), de stadsvernieuwingscontracten (SVC's) en het stadsbeleid.

Het huidige ontwerp van besluit, waarover de Gewestelijke Commissie zich moet uitspreken, betreft de DWC's; De toepassingsbesluiten voor de twee andere types van interventies (SVC's en stadsbeleid) zullen later volgen .

De Commissie stelt zich vragen bij het in aanmerking nemen van de adviezen, uitgebracht over genoemde ordonnantie - waaronder haar eigen advies. Ze moet zich immers uitspreken over een toepassingsbesluit dat naar een ordonnantie verwijst waarvan zij de uiteindelijke draagwijdte niet kent, met onder meer de definitie van de perimeter van de zone voor stadsherwaardering (ZSH), een belangrijk gegeven voor de definitie van de toekomstige DWC's.

Ze maakt overigens voorbehoud bij het werk dat reeds gedaan werd over dit besluit, dat steunt op een basiswettekst die nog niet klaar is. De onbekende factoren van deze ordonnantie zullen inderdaad een onmiskenbare invloed hebben op de inhoud van deze besluiten en dus ook op het advies van de Commissie.

2.

De Commissie stelt vast dat het 'duurzame karakter' nergens in het besluit voorkomt. Ze vraagt daarom om bijvoorbeeld het begrip 'duurzaamheid' in te voeren met betrekking tot de materialen, de projecten voor de deelname aan de duurzame overgang en duurzame voorbeeldrenovaties, en om de premies en subsidies te verhogen die toegekend worden aan acties die gevoerd worden in de geest van de duurzame ontwikkeling (waaronder afdeling 7).

De Commissie is immers van mening dat de bevolking op het niveau van de gemeenten voor duurzame ontwikkeling gesensibiliseerd moet worden.

3.

Bovendien hernieuwt de Commissie haar vraag met betrekking tot het in aanmerking nemen van de wijkmonitoring.

Ze herinnert aan haar advies over de ordonnantie: '... *“Waarom voorziet men niet in een groepering van de statistische sectoren zoals voorgesteld bij de wijkmonitoring. Deze indeling werd ontworpen om de wijk te definiëren als basiseenheid, met de intentie om de definitie van de wijk te homogeniseren bij verschillende instanties (politie, gemeente, enz.). Dit zou bovendien tegemoetkomen aan één van de doelstellingen van het wijkcontract die bestaat uit de opbouw van een plaatselijke en harmonieuze gemeenschap. Verder vormt dit instrument, dat ook wijkcentra bepaald heeft, en woonzones, een basisinstrument bij de stedenbouwkundige denkoefening van het BHG (bv: gebruik van de monitoring voor de GOP, de RS,...). Met het risico dat de controle ter plaatse het mogelijk maakt om de mogelijke afwijking vast te stellen tussen de realiteit en de mapping van de voorstellen voor de wijkmonitoring, en om ze, in dat geval, te corrigeren”.*

De Commissie oordeelt dat het noodzakelijk is om dit in aanmerking te nemen, zodat het wijkcontract zijn rol vervult van versterker van de maatschappelijke cohesie, wat de deelname bevordert van de bewoners aan de projecten die hen aanbelangen. Bovendien zou het de gelegenheid vormen om de verschillende buurtcomités te coördineren en om bij te dragen aan de bouw van een burgermaatschappij die het project kan dragen wanneer het wijkcontract afgelopen is.

De Commissie benadrukt inderdaad dat de betrokken stad of gemeente in enkele gevallen, de grenzen van het DWC op opportunistische wijze bepalen, om er gebouwen in op te nemen die renovatie vereisen, wat niet veel te maken heeft met de geest van sociale cohesie van de wijkcontracten.

4.

Tenslotte is de Commissie van mening -zoals ze in haar advies over de ordonnantie als gesteld heeft - dat het interessant zou zijn om de DWC's voor privé-investeerders open te stellen. Zij denkt immers dat de DWC's niet voldoende gebruikt worden om de deelname publiek/privé te testen. Dit zou noodgedwongen de onderhandeling en de medeverantwoordelijkheid van het welslagen van het wijkcontract inhouden. Dit zou een noodzakelijke voorwaarde kunnen zijn om subsidies te ontvangen.

Hoofdstuk 2. – Handelingen, werken en acties die door de Regering kunnen worden gesubsidieerd

De Commissie stelt het op prijs dat de bijbehorende en onvoorziene kosten (peiling, bijkomende expertise, ...) het voorwerp van subsidie uitmaken. Dat zij in aanmerking genomen worden, werd vooraf niet vastgelegd, zodat het vaak de gemeente was die ze op zich nam. Zo is er vandaag geen garantie dat de kosten (huur, inrichting, ...) die gepaard gaan met de installatie van een DWC-antenne in de wijk, in aanmerking komen voor subsidie.

Art. 5:

De Commissie vraagt om het besluit te verduidelijken door in dit artikel de acties toe te voegen met betrekking tot het groene en het blauwe netwerk;

Ze beveelt ook aan om de acties op te nemen van de 'duurzame burgerwijken' die opgericht werden door Leefmilieu Brussel en die de burger werkelijk aanzetten tot initiatieven voor en deelname aan projecten voor de duurzame ontwikkeling van hun buurt.

De Commissie is inderdaad van mening dat er links gecreëerd moeten worden tussen het beleid van de verschillende overheden. De gemeente is de plaats waar de verschillende initiatieven gecoördineerd moeten worden.

Art. 6.

De Commissie benadrukt dat deze acties meestal een groot deel van de tijd nemen die de studie bureaus investeren; Overigens is het niet steeds makkelijk te bepalen welk type interventie voorzien moet worden. De Commissie suggereert om te kijken in welke mate het besluit bijkomende details kan leveren over het type interventie en investering dat hierbij betrokken is.

Socioculturele acties

De Commissie is van oordeel dat de wijkcontracten de gelegenheid bieden om een zeer interessante territoriale dynamiek tot stand te brengen inzake socioculturele acties en om ook de samenwerkingsverbanden die op deze schaal nodig zijn, in te voeren. Ze stelt jammer genoeg vast dat er met betrekking tot gemeenschapsmateries vaak geen enkel gevolg gegeven wordt aan deze acties na de afloop van het wijkcontract.

Ze suggereert om in het besluit te verduidelijken op welke wijze de projecten van gemeenschapsbevoegdheid voortgezet kunnen worden, door in het contract van het DWC de noodzakelijke verbintenissen voor te bereiden voor na afloop van het contract. Bovendien is de Commissie van mening dat beschreven moet worden hoe de sociale breuk opgelost zal worden, bv. door de indiening van specifieke projecten (start up, ...) in de wijk.

Art. 7 - lid 4 De Commissie beveelt aan om niet de term 'burgercafé' te gebruiken, maar eerder 'acties op initiatief van de burger' of 'buurthuis'.

Art. 9

De commissie apprecieert dat het besluit verder gaat dan het stadium van geïsoleerde projectleider voor de acties van coördinatie en communicatie; Ze oordeelt namelijk dat de inbreng van de technisch coördinator, de coördinator communicatie en participatie en de administratief en financieel coördinator een beter beheer zullen mogelijk maken van de verschillende operaties die er deel van uitmaken.

Artikel 9, paragraaf 4, (1°) verwijst naar paragraaf 2, 1° van hetzelfde artikel. In het licht van dit artikel kunnen de kosten in aanmerking genomen worden vanaf het 3e uitvoeringsjaar van het wijkcontract wat de opdrachten van de technisch coördinator betreft.

De Commissie is van mening dat het gepast zou zijn om met het oog op de verwezenlijking van bepaalde projecten de mogelijkheid te voorzien om de kosten in aanmerking te nemen in verband met de technisch coördinator vanaf het eerste uitvoeringsjaar van het wijkcontract, of ten laatste het tweede jaar (uiteraard kan gecontroleerd worden of deze kosten overeenkomen met het aantal en het type operaties die reëel opgestart zijn, net als alle soorten kosten, cf. hoofdstuk 4 over de toelagen). De Commissie denkt dat hierdoor de uitvoering van de werken sneller kan opschieten. De werken voor de technische coördinatie kunnen inderdaad pas vanaf het derde uitvoeringsjaar in aanmerking genomen worden, wat volgens haar te laat is. Indien de gemeente al eigenaar is, kunnen de studies onmiddellijk vanaf het eerste jaar starten. En zelfs in het geval van aankoop dienen de overheidsopdrachten voor de studie ideaal uitgeschreven te worden vanaf het 2e jaar, om niet in tijdsnood te komen.

Art. 10

De Commissie stelt vast dat de deelname hoofdzakelijk gezien wordt als een informatieproces, eerder dan als een concrete participatie (creatie - vorming). Zij vraagt aldus dat het besluit aangevuld wordt met het begrip 'vorming': d.w.z. aan de mensen leren hoe een stadsproject te lezen, vooral tijdens interactieve workshops.

Art. 11

Volgens de Commissie zou het subsidiepercentage dat toegekend wordt, indicatief moeten zijn.

Ze is van mening dat een project in zijn geheel gedacht moet worden (zowel het project als de infrastructuur die er verband mee houdt). Zo stelt ze dat het toekenningscriterium het project moet zijn.

Bovendien is elk wijkcontract specifiek, zodat er met deze specificiteiten rekening gehouden moet worden.

De Commissie denkt eveneens dat nagegaan dient te worden hoe deze investeringen in de buurt geconcretiseerd worden, wat een vorm van controle inhoudt. Temeer wanneer 2 wijkcontracten elkaar overlappen. Het is inderdaad noodzakelijk om verbintenissen van vroegere DWC's na te komen.

Art. 12

1.

Participatie zou niet beperkt moeten zijn tot de uitwerking van projecten, maar moet beschouwd worden als een hefboom om een algemene dynamiek van coproductie tot stand te brengen op het niveau van een project van een duurzaam wijkcontract.

De Commissie stelt tijdens het participatieproces verschillende standpunten vast van de gemeenten over het al dan niet in aanmerking nemen van de opmerkingen die bij die gelegenheid geformuleerd worden. Al te vaak gaat het om 'hearings' en gewone informatie, i.p.v. 'participatie'.

Ze is van mening dat voor een efficiënte participatie minstens een systematische feedback naar de deelnemers van dit proces georganiseerd wordt via een rapport bijvoorbeeld, waarin de beslissingsacties toegelicht en gemotiveerd worden (verduidelijking van wat in aanmerking genomen worden en wat niet).

Zo stelt de Commissie voor om binnen het besluit het proces van de 'gemotiveerde feedback' van gemeentelijke beslissingen te beschrijven. Ze denkt nl. dat dit zal bijdragen aan het welslagen van de projecten en tot het sterkere engagement van de deelnemers voor het project;

Bovendien vraagt de Commissie dat het besluit voor alle partijen aan het participatieproces de mogelijkheid voorziet om te vragen dat een vergadering georganiseerd wordt; Ze stelt voor dat het besluit bepaalt dat de leden van de wijkcommissie agendapunten kunnen voorstellen.

2.

De Commissie neemt akte van de modernisering van de convocatie, maar ze vraagt om te checken of alle andere nuttige documenten eveneens in digitale vorm beschikbaar zijn, met name het DWC-dossier, het eindrapport met het gedetailleerde budget van elk project, het pv van de vorige wijkcommissie en de agenda van de volgende wijkcommissie (en niet enkel voor raadpleging in het gemeentehuis toegankelijk zijn). Ze vraagt dat dit ook geldt voor de documenten van de algemene vergadering;

De notulen van de wijkcommissie worden binnen de 15 werkdagen opgesteld: de Commissie vraagt dat het besluit de goedkeuring van de pv's door de deelnemers voorziet op de volgende zitting van de wijkcommissie.

3.

De Commissie denkt dat het interessant zou zijn om de functie van ombudsman in de wijkcommissie te overwegen om mogelijke conflicten tussen leden te vermijden, en ook binnen de wijkcommissie, met de vertegenwoordigers van de gemeente;

Wat de samenstelling van de wijkcommissie betreft, die meestal gecoöpteerd wordt, stelt de Commissie de invoering van een proces voor waardoor de deelnemers zich vertegenwoordigers gaan voelen. Dit zou een betere werking van de algemene vergadering in de hand werken.

Afdeling 2 - De algemene wijkvergadering:

Art. 17

De Commissie stelt de toevoeging voor van een punt 4°:

de voorstelling, in de algemene vergadering, van de vorderingsstaat/feitelijke toestand van de werken van de wijkcommissie.

Met het oog op de transparantie beveelt de Commissie overigens aan dat de synthese van de beslissingen van de vorige algemene vergaderingen en de agenda van de komende algemene vergaderingen op het internet beschikbaar zijn.

Afdeling 3 - Openbare onderzoeken

Art. 21 § 2

De Commissie vraagt dat het volledige dossier tijdens de hele duur van openbaar onderzoek niet enkel beschikbaar is op het gemeentebestuur, maar ook in digitale versie op het internet.